

COLEGIUL ECONOMIC RM.VÂLCEA

CALIFICAREA:TEHNICIAN ÎN ACTIVITĂȚI ECONOMICE

CLASA a XI-a

MODUL: CONTABILITATEA EVENIMENTELOR ȘI TRANZACȚIILOR

DENUMIREA CAPITOLULUI: CONTABILITATEA TERȚILOR

DENUMIREA LECȚIEI: CONTABILITATEA FURNIZORILOR ȘI CLIENȚILOR

AUTOR: PROF.DR.GEORGESCU LIVIA

FIȘĂ DE DOCUMENTARE

CONTABILITATEA FURNIZORILOR ȘI CLIENȚILOR

1. Conținutul contabilității furnizorilor și clienților

Întreprinderile își desfășoară activitatea în contextul unui sistem complex de relații de decontare cu furnizorii, cu clienții, cu angajații, cu organismele de asigurare și protecție socială, cu bugetul statului și alte organisme publice, cu grupul de asociați și cu subunitățile, precum și cu alte persoane fizice și juridice, care în contabilitate poartă denumirea de terți.

Aceste relații comerciale curente generează, în contabilitate, apariția datoriilor pentru beneficiar și a creanțelor pentru furnizor sau prestator, ambele situații având termene de decontare, de regulă, sub un an.

Datoriile (obligațiile) întreprinderii reprezintă surse străine atrase de la creditori. Existența lor este generată de decalajul de timp dintre momentul primirii valorilor economice și cel al livrării unui echivalent valoric sau a unei contraprestații pe măsură. Agenții economici care au avansat valorile economice poartă denumirea de *creditori*.

Reflectarea contabilă a acestor datorii începe odată cu crearea angajamentelor și încetează în momentul stingerii (plății) lor.

Creanțele întreprinderii reprezintă drepturile generate de existența unui decalaj între momentul livrării unor bunuri economice sau prestării unor servicii și cel al decontării, adică a primirii unui echivalent valoric sau a unei contraprestații pe măsură. Agenții economici care au beneficiat de bunurile și valorile avansate, poartă denumirea de *debitori*.

Evaluarea datoriilor și creanțelor se face în momentul apariției lor la valoarea nominală consemnată în documente, adică a sumelor datorate, respectiv a sumelor de încasat sau de decontat.

Datoriile și creanțele exprimate în devize se înregistrează în contabilitate în lei, la cursul de schimb existent la data efectuării operațiilor care le-au generat.

Diferențele de curs valutar ce apar între data plății datoriilor respectiv încasării creanțelor în valută și data la care au fost înregistrate inițial, sunt recunoscute ca venituri financiare (la datorii - cursul valutar scade, la creanțe cursul valutar crește) respectiv cheltuieli financiare (la datorii cursul valutar crește, la creanțe cursul valutar scade) în perioada în care apar.

2. Contabilitatea sintetică a furnizorilor și clienților

Cumpărările de bunuri și servicii de către o întreprindere, de la furnizori interni sau externi, generează **datorii** care, de regulă se sting prin plata contravalorii bunurilor și serviciilor achiziționate. După modul de decontare a datoriilor comerciale:

- datorii provenite din cumpărări pe credit comercial, care se achită prin instrumentele obișnuite de plată (ordin de plată);
- datorii privenite din cumpărări pe credit cambial, care peresupune că decontarea se face prin intermediul efectelor de comerț (trata, biletul la ordin).

Contabilitatea datoriilor din cumpărări se conduce cu ajutorul grupei de conturi 40 "**Furnizori și conturi asimilate**", detaliată pe următoarele conturi operaționale:

- 401 "Furnizori";
- 403 "Efecte de plătit";
- 404 "Furnizori de imobilizări";
- 405 "Efecte de plătit pentru imobilizări";
- 408 "Furnizori facturi nesoșite";
- 409 "Furnizori - debitori", respectiv:
 - 4091 "Furnizori-debitori pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor"
 - 4092 "Furnizori-debitori pentru prestări de servicii și executări de lucrări"

Toate conturile din grupa 40 "Furnizori și conturi asimilate" sunt conturi cu funcție de pasiv, cu excepția contului 409 "Furnizori - debitori", cu cele două conturi operaționale de gradul II, care având cifra nouă pe treapta a 3-a a simbolului contului, au o funcție inversă.

Vânzările de bunuri și servicii de către furnizori generează **drepturi de creanță** asupra cumpărătorilor. După modul de decontare, creanțele comerciale se împart în:

- creanțe din vânzări pe credit comercial;
- creanțe din vânzări pe credit cambial.

Contabilitatea creanțelor din vânzări de bunuri și servicii se conduce cu ajutorul conturilor din grupa 41 "**Clienți și conturi asimilate**" care cuprinde următoarele conturi operaționale:

- 411 "Clienți"
 - o 4111 "Clienți";
 - o 4118 "Clienți incerți sau în litigiu"
- 413 "Efecte de primit de la clienți";
- 418 "Clienți - facturi de întocmit", și
- 419 "Clienți - creditori".

Toate conturile menționate funcționează după regulile conturilor de activ, cu excepția contului 419 "Clienți creditori" care are funcția inversă, fiind, deci, un cont de pasiv

În cazul în care furnizorul acceptă, în contul datoriei cumpărătorilor, efecte de comerț, creditul comercial acordat de furnizor devine credit cambial, folosindu-se în acest scop contul

413 "Efecte de primit de la clienți". La cumpărător, în locul contului 413 "Efecte de primit de la clienți" apar conturile 403 "Efecte de plată" și 405 "Efecte de plată pentru imobilizări"

Drepturile de creanță din livrări de bunuri și prestări de servicii neîncasate în termen de către furnizori, ca urmare a solvabilității reduse a clienților sau a notificării și acționării acestora în judecată pentru recuperarea creanțelor, dau dreptul furnizorului de a trece drepturile de creanță în contul 4118 "Clienți incerți sau în litigiu".

Livrările de bunuri și servicii făcute către clienți, pentru care nu s-au întocmit facturile fiscale se contabilizează cu contul 418 "Clienți facturi de întocmit", iar TVA aferentă acestora este considerat până în momentul întocmirii facturii ca și TVA neexigibilă. La cumpărător datoria se înregistrează în contul 408 „Furnizori - facturi nesosite”.

În raporturile dintre furnizori și beneficiari, ca urmare livrărilor de bunuri și servicii, apar situații în care furnizorii acordă beneficiarilor **reduceri de prețuri**. Astfel, în literatura de specialitate întâlnim două categorii de reduceri de preț:

- **reduceri comerciale:** rabatul, remiza, risturnul;
- **reduceri financiare:** scontul.

Rabatul reprezintă reducerea aplicată de către furnizor asupra prețului de vânzare pentru calitatea inferioară a bunurilor livrate.

Remiza reprezintă reducerea pe care furnizorul o acordă pentru importanța cumpărătorului în clientela vânzătorului, fidelitatea clientului, volumul mare al unor comenzi.

Risturnul este o reducere ce poate fi acordată pentru depășirea unui plafon valoric anual al cumpărărilor stabilit prin contract.

Scontul este reducerea financiară de care poate beneficia clientul, dacă acesta își plătește înainte de scadență datoria, contabilizându-se, în contabilitatea cumpărătorului, ca și un venit financiar iar la vânzător ca o cheltuială financiară. În acest scop se folosesc conturile **767 "Venituri din sconturi obținute"** și **667 "Cheltuieli privind sconturile acordate"**

Toate aceste reduceri de preț trebuie să fie convenite între părți și prevăzute în contract ca și clauze contractuale.

Metodologia de calcul a reducerilor:

- reducerile comerciale premerg reducerile financiare;
- reducerile se aplică asupra netului anterior;
- se operează întâi rabaturile, apoi remizele;
- în baza de calcul a TVA nu se includ reducerile comerciale și financiare indiferent dacă acestea sunt acordate la facturarea bunurilor sau ulterior.

În anumite situații (în cazul bunurilor de valoare mare, cu ciclu lung de fabricație) cumpărătorul acordă furnizorului avansuri în contul bunurilor care urmează a fi realizate și livrate de furnizor. Astfel, cumpărătorul devine creditorul furnizorului, pe perioada dintre momentul acordării avansului și momentul decontării valorii bunurilor ce formează obiectul tranzacției comerciale, iar furnizorul devine debitor pentru avansul primit.

Raporturile de decontare furnizor-client, generate de acordarea avansurilor comerciale se reflectă, în contabilitate, cu ajutorul contului 409 "Furnizori - debitori", la cumpărător și cu

ajutorul contului 419 "Clienți - creditori", la furnizor. De asemenea, contul 409 "Furnizori - debitori" se utilizează în contabilitatea cumpărătorului și pentru contabilizarea ambalajelor de circulație care circulă pe principiul restituirii, facturate de furnizor

Dacă avansul comercial se acordă pentru prestări de servicii și executări de lucrări se folosește contul **4092 "Furnizori - debitori pentru prestări de servicii și executări de lucrări"**, iar dacă acesta se acordă pentru achiziționarea de imobilizări, intervin conturile **232 "Avansuri acordate pentru imobilizări corporale"**, respectiv contul **234 "Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale"**.

Exemplificăm cele prezentate mai sus prin următoarele aplicații:

1. O întreprindere achiziționează pe bază de aviz de însoțire a mărfii materii prime în valoare de 10.000 lei și TVA 19%. Ulterior se primește factura care se decontează prin ordin de plată. Se vând apoi, produse finite la prețul de vânzare de 15.000 lei și TVA 19%, costul de producție fiind de 8.000 lei. La sfârșitul lunii se regularizează TVA-ul.

Variantă: Se consideră aceleași date cu mențiunea că prețul de vânzare al produselor finite e de 9.000 lei și TVA 19%.

Achiziționare de materii prime pe bază de aviz de însoțire a mărfii	%	=	408	<u>11.900</u>
	301			10.000
	4428			1.900
Primirea facturii	408	=	401	11.900
	4426	=	4428	1.900
Achitarea facturii	401	=	5121	11.900
Vânzare produse finite	4111	=	%	<u>17.850</u>
			701	15.000
			4427	2.850
Descărcarea gestiunii de produsele vândute	711	=	345	8.000
Regularizarea TVA-ului	4427	=	%	<u>2.850</u>
			4426	1.900
			4423	950
Variantă	4111	=	%	<u>10.710</u>
Vânzarea de produse finite			701	9.000
Regularizarea TVA-ului			4427	1.710
	%	=	4426	<u>1.900</u>

	4427			1.710
	4424			190

2. Societatea A livrează societății B mărfuri în valoare de 100.000 lei și TVA 19%. Costul de achiziție al mărfurilor livrate de societatea A este de 80.000 lei. Furnizorul acceptă ca decontarea să se facă pe baza unui bilet la ordin întocmit de client. După primirea efectului comercial, furnizorul îl depune la bancă și se încasează la scadență.

Să se înregistreze aceste operații atât în contabilitatea furnizorului cât și a clientului.

În contabilitatea societății A:

Livrarea mărfurilor	4111	=	%	<u>119.000</u>
			707	100.000
			4427	19.000
Descărcarea gestiunii de mărfurile vândute	607	=	371	80.000
Acceptarea biletului la ordin	413	=	4111	119.000
Depunerea la bancă spre încasare	5113	=	413	119.000
Încasarea, prin bancă, la scadență a efectului comercial	5121	=	5113	119.000

a) În contabilitatea societății B:

Primirea mărfurilor	%	=	401	<u>119.000</u>
	371			100.000
	4426			19.000
Emiterea biletului la ordin	401	=	403	119.000
Plata, la scadență, a biletului la ordin	403	=	5121	119.000

3. Se vând unui client mărfuri pe bază de aviz de însoțire a mărfii în valoare de 10.000 lei și TVA 19%; ulterior se întocmește și factura. Decontările se fac prin bancă. Să se înregistreze aceste operații în contabilitatea ambelor societăți.

a) În contabilitatea furnizorului:

Livrare de mărfuri fără factură	418	=	%	<u>11.900</u>
			707	10.000

			4428	1.900
Emiterea facturii	4111	=	418	11.900
	4428	=	4427	1.900
Decontarea facturii	5121	=	4111	11.900

b) În contabilitatea clientului:

Recepția mărfurilor fără factură	%	=	408	<u>11.900</u>
	371			10.000
	4428			1.900
Primirea facturii	408	=	401	11.900
	4426	=	4428	1.900
Decontarea facturii	401	=	5121	11.900

BIBLIOGRAFIE:

1. Mătiș D., Pop A. Colaboratori, contabilitatea financiară, Editura ALMA MATER, Cluj-Napoca, 2007, pag.267-580.
2. Măteș D., Mătiș D., Cotlet D. Și colaboratorii, Contabilitate financiară a entităților economice, Editura MIRTON, Timișoara 2006, pag.252-385;
3. Pântea I. P., Pop A, coordonatori, Contabilitatea financiară a întreprinderii, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004, pag.211-314;
4. Pop A., Contabilitatea financiară românească armonizată cu Directivele contabile Europene și Standardele Internaționale de Contabilitate, Editura INTELCREDO, Deva 2002, pag.589-832;
5. Popan, Maria, Contabilitatea evenimentelor și tranzacțiilor, Editura OSCAR PRINT, București 2016, pag.114-122;
6. Ristea M., Contabilitatea financiară, Editura UNIVERSITARĂ, București, 2004, pag. 189-233;
7. ***Ordinul MFP nr.1802/2014, republicat și actualizat 2020
8. ***Legea nr.82 a contabilității republicată și actualizată

TEST DE EVALUARE SUMATIVĂ

Modulul: CONTABILITATEA EVENIMENTELOR ȘI TRANZACȚIILOR

Clasa : a XI-a

Numele și prenumele elevului:

Data susținerii testului:

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 50 min.

Subiectul I

30 puncte

I.1 Alegeți varianta corectă:

10 puncte

1. Formula contabilă $4118=4111$ reprezintă:

- Decontarea avansului primit de la clienți
- Reactivarea clienților scoși din activ
- Diminuarea creanței față de clienți incerti
- Înregistrarea creanței față de clienți incerti

2. Înregistrarea obligației de plată pentru impozitul pe profit, se înregistrează în contabilitate astfel:

- $635 = 446$
- $641 = 444$
- $691 = 4411$
- $121 = 691$

3. Creanțele sunt:

- sume de încasat pe termen scurt;
- sume ce se încasează pe termen mediu și lung;
- sume ce se încasează pe termen mediu;
- sume ce se încasează pe termen lung;
- sume de plătit pe termen scurt.

4. Care din următoarele înregistrări semnifică înregistrarea cheltuielilor cu salariile :

a. $641 = 421$	d. $421 = 461$
b. $641 = 425$	e. $421 = 5311$
c. $421 = 641$	

5. Taxa pe valoare adăugată reprezintă:

- Un impozit direct;
- Un impozit indirect cuprins în prețul de factură al bunurilor și serviciilor;
- Un impozit cuprins în prețul de factură al bunurilor și serviciilor;
- O sursă de venit importantă pentru bugetul statului;
- Un impozit direct cuprins în prețul de factură al bunurilor.

I.2. Răspundeți prin adevărat (A), sau fals (F) la următoarele enunțuri:

10 puncte

- a) Dividendele primite de către o persoană juridică română de la o altă persoană juridică română sunt considerate *venituri neimpozabile*.
- b) *Contul 404 "Furnizori de imobilizări"* evidențiază datoriile din cumpărări de bunuri și servicii.
- c) **Contul 413 "Efecte de primit"** ține evidența drepturilor de creanță stabilite pe bază de efecte comerciale.
- d) *Reformulați enunțul/enunțurile false astfel încât să devină enunț / enunțuri adevărate.*

I. 3. Precizați pentru formulele contabile prezentate, operațiile economico-financiare care le-au generat: **10 puncte**

- a. 4091=5121
- b. 456=1011
- c. 462=5121
- d. 457=446

Subiectul II **30 puncte**

II.1 . Realizați corespondența între coloane: **15 puncte**

A	B
1. <i>efecte de comerț</i>	a) apare ca un înscris financiar prin care se confirmă că pe baza unui ordin necondiționat se va plăti beneficiarului o sumă de bani la o anumită dată (scadență) și într-un anumit loc
2. <i>Echivalentele de numerar</i>	b) un înscris financiar, emis de cumpărător în favoarea furnizorului prin care acesta se obligă (promite) ca la o anumită dată și la un anumit loc să achite o datorie.
3. <i>Cambia</i>	c) cambia; biletul la ordin;CEC -ul
4. <i>Biletul la ordin</i>	d) este este un înscris financiar, deținut de cumpărător, în condițiile în care are un cont la bancă, fiind folosit pentru achitarea unor datorii, pe baza unui ordin dat băncii sale de a plăti o anumită sumă (datoria) din contul său în favoarea furnizorului
5. <i>CEC-ul</i>	e) investițiile financiare pe termen scurt extrem de lichide care sunt ușor convertibile în numerar și care sunt supuse unui risc nesemnificativ de schimbare a valorii.

II.2 Stabiliți informațiile corecte care completează spațiile libere: **15 puncte**

Furnizorii reprezintă (a) iar clienții reprezintă (b) pe care le angajează agentul economic în relațiile cu (c), cu ocazia desfășurării operațiilor de (d) și (e).....

Subiectul III **30 puncte**

III.1 Realizați analiza contabilă și întocmiți formulele contabile pentru următoarele operații:

1. Se acordă furnizorului un avans în valoare de 3720 lei pentru achiziționarea de materii prime, conform ordinului de plată numărul 45/12.04.2014.
2. Se achiziționează de la furnizor materii prime în valoare de 8000 lei și TVA 24% conform facturii fiscale nr. 12/15.04.2014.
3. Pentru plata facturii se emite un bilet la ordin care este acceptat de furnizor.
4. Se decontează biletul la ordin în favoarea furnizorului conform extrasului de cont.
5. Se vând produse finite în valoare de 15000 lei și TVA 24%.
6. În contul creanței se acceptă un efect comercial.
7. Se depune în bancă efectul comercial și se încasează la scadență (comisionul băncii 35 lei).
8. Se hotărăște de către AGA aprobarea retragerii unui asociat. Se restituie acestuia aportul în valoare de 1000 lei prin cont bancar.
9. Se regularizează TVA – ul.

BAREM DE EVALUARE SI DE NOTARE

Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.

Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat la 10.

Subiectul I 30 puncte

I.1 Alegeți varianta corectă: **10 puncte**

1 – d; 2 – c, 3 – a; 4 – a; 5 -b.

Pentru fiecare alegere corectă se acordă 2 puncte. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte.

I.2. Răspundeți prin adevărat (A), sau fals (F) la următoarele enunțuri: **10 puncte**

a – A; b – F; c – A; d – Contul 404 "Furnizori de imobilizări" evidențiază datoriile din cumpărări de imobilizări.

Pentru fiecare răspuns corect se acordă 2,5 puncte. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte.

I. 3. I. 3. Precizați pentru formulele contabile prezentate, operațiile economico-financiare care le-au generat: **10 puncte**

a – acordare avans furnizorilor de bunuri și servicii

b – subscriere capital social

c- plată obligații față de creditor

d – înregistrare impozit pe dividende

Pentru fiecare asociere corectă se acordă 2,5 puncte. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte.

Subiectul II 30 puncte

II.1 . Realizați corespondența între coloane: 15 puncte

1-c, 2-e, 3-a, 4-b, 5-d.

Pentru fiecare răspuns corect se acordă 3 puncte. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte.

II.2 Stabiliți informațiile corecte care completează spațiile libere: 15 puncte

(a) Datorii; (b) creanțe; (c)terți; (d) cumpărare; (e) vânzare.

Pentru fiecare răspuns corect se acordă 3 puncte. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte.

Subiectul III 30 puncte

III.1 Realizați analiza contabilă: 30 puncte

1. $\% = 5121 \quad \underline{3720}$
4091 $\quad 3000$
4426 $\quad 720$
2. $\% = 401 \quad \underline{9920}$
301 $\quad 8000$
4426 $\quad 1920$
3. $401 = \% \quad \underline{9920}$
403 $\quad 6200$
4091 $\quad 3000$
4426 $\quad 720$
4. $403 = 5121 \quad 6200$
5. $4111 = \% \quad \underline{18600}$
701 $\quad 15000$
4427 $\quad 3600$
6. $413 = 4111 \quad 18600$
7. $5113 = 413 \quad 18600$
 $\% = 5113 \quad \underline{18600}$
5121 $\quad 18565$
667 $\quad 35$
8. $1012 = 456 \quad 1000$
 $456 = 5121 \quad 1000$
9. $4427 = \% \quad \underline{3600}$

4426 1920

4423 1680

Pentru fiecare formulă contabilă simplă se acordă 2,5 puncte iar pentru fiecare formulă contabilă compusă corectă se acordă 3 puncte. Pentru răspuns parțial corect se acordă 1 puncte respectiv 1,5 puncte. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte.